

MAGAZINE 33

 DE KAMER BE
LA CHAMBRE BE

Magazine van de Kamer van volksvertegenwoordigers
November 2024

De nieuwe samenstelling van de Kamer

Waarom heeft een land een parlement nodig?

Wat doen de 150 Kamerleden?

Hoe komt een wet tot stand?

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Nicole Marquet, secretaris-generaal
van de Kamer van
volksvertegenwoordigers

REDACTIE

Dienst Public Relations en
Internationale Betrekkingen
Tel.: 02 549 90 46
communication@dekamer.be

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER:

Pieter Caboor, Isabelle Cliquet,
Anne Coppens, Thierry Dewaele,
Philippe Deweyer, Michel Lecluyse,
Bart Loos, Isabelle More, Catharina
Offeciers, Tom Van Acker, Sébastien
Van Koekenbeek, Mireille Van
Wilderode, Frederik Verleden,
Tamara Wuytack

FOTO'S

Adobe Stock, Belga Image,
Inge Verhelst

VORMGEVING EN ILLUSTRATIES

Julien Cleys, Antoine Marcelis,
Bart Van de Steene, Johan Wynen en
Mohamed Yahiaoui

DRUK

Prepress en drukkerij van de Kamer

*De redactie werd afgesloten op
23/10/2024*

20 De parlementaire kalender

22 Wat doet een commissie?

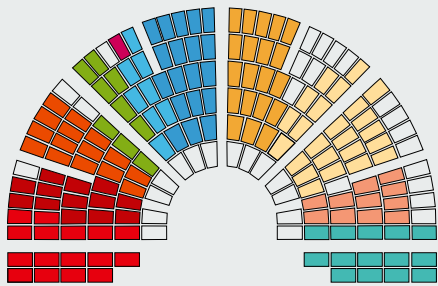
29 Wat doen de ministers in de Kamer?

30 Een sterke administratie

Een nieuwe start

Dit magazine is gewijd aan de nieuwe samenstelling van de Kamer ingevolge de verkiezingen van 9 juni 2024 en aan de fundamenteën van het parlementaire werk.

06 De nieuwe samenstelling

12 Waarom een parlement?

18 Wat doet de Kamer?

24 De plenaire vergadering

26 Hoe komt een wet tot stand?

WOORD VOORAF

Beste lezer,

Het zal u niet ontgaan zijn dat er dit jaar enkele stembusslagen hebben plaatsgevonden. Met Europese, federale, regionale, provinciale en gemeenteraadsverkiezingen zijn ze allemaal de revue gepasseerd. Het was een hectisch electoraal jaar, waarin de kiezer de kans kreeg om op de verschillende niveaus de kaarten voor de komende vijf jaar te schudden.

Op het federale niveau hebben de 150 volksvertegenwoordigers in juli reeds de eed afgelegd in de Kamer en zijn ze vol enthousiasme aan hun activiteiten begonnen. Die sfeer kunt u best vergelijken met de eerste weken van een nieuw schooljaar, zij het dan – bij de meesten toch – zonder traantjes aan de schoolpoort.

In de overdaad aan berichtgeving in steeds korter wordende nieuwscycli is het niet altijd evident om de juiste en correcte informatie te vinden. Kritiek op ‘de politiek’ is van alle tijden, maar steeds meer lijkt het sentiment op sociale media om te slaan in een afwijzing van democratische beginselen. Dat moet ons zorgen baren.

Want wat gebeurt ‘daar in Brussel’ eigenlijk? Wat doen de leden die het volk vertegenwoordigen? Het zijn terechte vragen en misschien gaan wij als politici er te vaak vanuit dat dit parate kennis is bij jong en oud.

Onbekend maakt onbemind. We hebben daarom in deze speciale editie getracht een antwoord te bieden op de vele vragen over het politieke gebeuren die in de maatschappij leven. Hoe is de Kamer samengesteld? Waarom hebben we een parlement nodig? Welke alternatieven bestaan er? Wat doen de Kamerleden en hoe ziet hun werkweek eruit? Hoe verloopt het werk in een commissie en waarin verschilt dit van een plenaire vergadering? Wat zijn ministers en waarin verschillen ze van parlementsleden?

Kortom, als u dit nummer doorgenomen hebt, bent u op de hoogte van het reilen en zeilen in de Kamer en zou u zo kunnen aanschuiven bij een commissievergadering of in het halfroond een actuele vraag stellen. Ik hoop in elk geval dat het jullie kan overtuigen om zich te engageren voor een betere samenleving, binnen de politiek of daarbuiten. Maar wat er in het huis van de volksvertegenwoordiging gebeurt, is een zaak die elke burger aanbelangt.

Veel leesplezier!

Peter De Roover

Kamervoorzitter

Een nieuwe Kamer

“Ik zweer de Grondwet na te leven.” Met die woorden hebben de 150 vrouwen en mannen die bij de federale verkiezingen op 9 juni 2024 verkozen werden de grondwettelijke eed afgelegd. Het betekende de start van hun mandaat als Kamerlid. Het was ook het begin van een nieuwe zittingsperiode – dat is de periode tussen twee verkiezingen. Een nieuwe start voor de Kamer.

Door de federale verkiezingen van 9 juni 2024 is de samenstelling van de Kamer gewijzigd. In de zaal van de plenaire vergaderingen, die we het ‘halfroond’ noemen, zitten heel wat nieuwe gezichten. De ene politieke fractie heeft meer leden dan vroeger, de andere minder.

Laten we dat in detail bekijken en beginnen bij de politieke fracties.

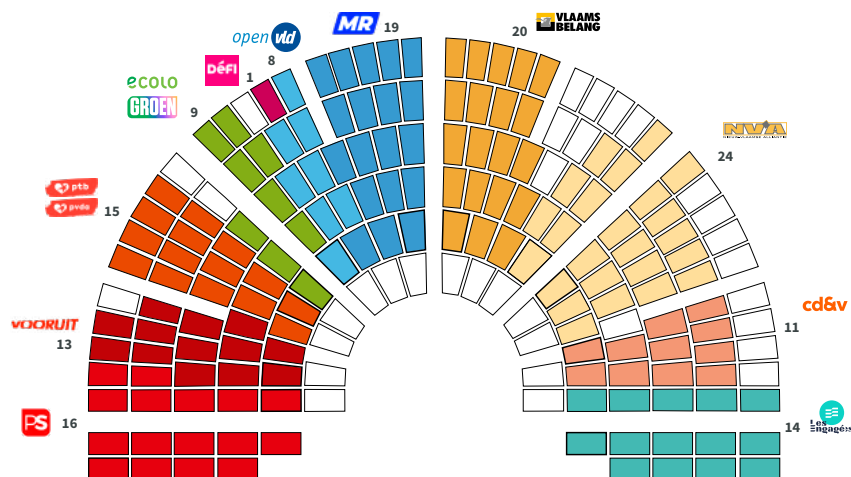
Politieke partijen en fracties, is er een verschil?

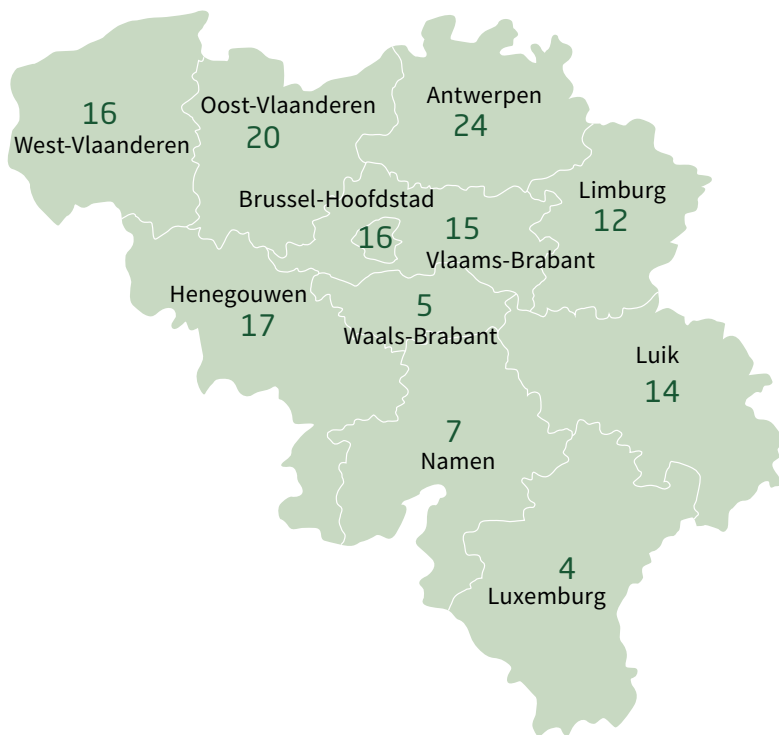
Als je het nieuws een beetje volgt, heb je waarschijnlijk het woord ‘fractie’ al gehoord. Het gaat dan over parlementsleden die lid zijn van een politieke partij. Waarom spreken we dan over een fractie en niet over een partij? Omdat het twee verschillende dingen zijn!

Een politieke fractie is een samenwerkingsverband tussen parlementsleden in eenzelfde parlement. Meestal behoren die parlementsleden tot dezelfde partij, maar dat hoeft niet zo te zijn. In principe kunnen in een fractie ook leden van verschillende partijen zitten. In de Kamer is dat bijvoorbeeld het geval met de verkozenen van Groen en Ecolo. Zij vormen, op hun vraag, één fractie in de Kamer.

In een fractie kunnen ook parlementsleden zetelen die geen lid zijn van een politieke partij. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat ze bij de verkiezingen als onafhankelijke kandidaat op de lijst van een bepaalde partij stonden. In de Kamer, zoals in de meeste parlementen, neemt een lid van de fractie de rol van fractievoorzitter op. Hij of zij coördineert de activiteiten van de fractie en treedt als woordvoerder van de fractie op in de plenaire vergadering. Het Reglement van de Kamer bepaalt dat om erkend te worden, een fractie minstens vijf leden moet tellen. Daardoor hebben Kamerleden die niet tot een erkende fractie behoren, geen stemrecht in de commissievergaderingen.

De fracties en parlementsleden die tot een regeringspartij behoren of de regering steunen, vormen de meerderheid. De andere vormen de oppositie.

KIESKRINGEN

Elk Kamerlid is verkozen in een bepaalde kieskring. Dat is een deel van het grondgebied van België dat geografisch afgebakend wordt voor een verkiezing. Het aantal verkozenen per kieskring staat in verhouding tot het inwonersaantal van die kieskring. Dat verklaart waarom er in de Kamer meer volksvertegenwoordigers uit Brussel zijn dan uit Luxemburg, dat veel dunner bevolkt is.

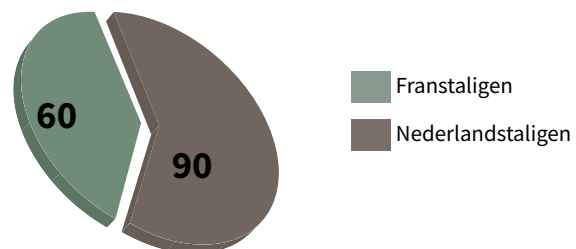
NOG EEN ANDERE INDELING

De Kamerleden worden niet alleen in politieke fracties ingedeeld, maar ook in taalgroepen. Die indeling is gebaseerd op de kieskring waarin het Kamerlid verkozen werd.

WAAR ZITTEN DE POLITIEKE FRACTIES IN HET HALFROND?

Velen denken dat de politieke fracties hun plaats in het halfrond toegewezen krijgen volgens het criterium meerderheid/oppositie. Dat klopt niet. Tot de Eerste Wereldoorlog was er wel een scheiding tussen de meerderheid en de oppositie, eenvoudigweg omdat één politieke fractie op haar eentje de meerderheid kon hebben. Dat is vandaag niet meer het geval.

Als je het schema hiernaast bekijkt, zie je dat de politieke fracties die zich links of rechts van het politieke spectrum bevinden in zekere mate gegroepeerd worden. Telkens wanneer er in de Kamer nieuwe fracties hun intrede deden, heeft men geprobeerd om ze een plaats te geven volgens de links/rechts-as. Verder probeert men bij het begin van een nieuwe zittingsperiode niet te veel te verschuiven om verwarring te voorkomen. Daarbij komt nog een praktisch aspect: we zorgen ervoor dat de leden van een fractie bijeenzitten en niet te veel hinder ondervinden van de passage door de gangen tussen de banken.

Wie verkozen werd in een kieskring in het Nederlandse taalgebied, behoort tot de Nederlandse taalgroep. Wie verkozen werd in een kieskring gelegen in het Franse of Duitse taalgebied behoort tot de Franse taalgroep.

En wat met de verkozenen uit het tweetalige Brusselse Gewest? Wel, de Brusselse volksvertegenwoordigers kiezen zelf hun taalgroep door de eed eerst in de ene of in de andere taal af te leggen. Wie zijn eed eerst in het Nederlands aflegt, zal tot de Nederlandse taalgroep behoren.

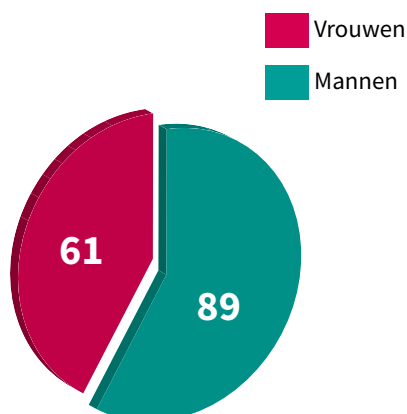
Wie dat eerst in het Frans doet, wordt ingedeeld bij de Franse taalgroep.

De indeling in taalgroepen is belangrijk voor sommige stemmingen. Voor bepaalde wetten is er een meerderheid in beide taalgroepen vereist.

150 VROUWEN EN MANNEN VAN ALLE LEEFTIJDEN

Op 9 juni 2024 werden er 150 Kamerleden verkozen. Voor 43 van hen is het de eerste keer dat ze parlements lid zijn.

Sinds 2003 moeten er op de kieslijsten evenveel mannen als vrouwen staan. Bovendien mogen de eerste twee kandidaten op de lijst niet hetzelfde geslacht hebben. Daardoor is het aantal vrouwen in het halfroond in de goede richting geëvolueerd. Tegenwoordig gaat zowat 41% van de zitjes naar een vrouw.

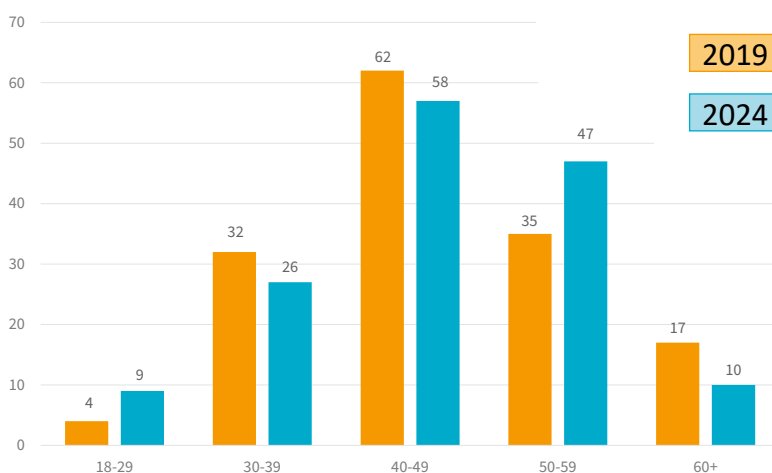
150 KAMERLEDEN, MAAR DAT IS NIET ALTIJD ZO GEWEEST...

De Grondwet van 1831 vermeldde niet hoeveel volksvertegenwoordigers de Kamer moest tellen. In 1831 waren er 102 Kamerleden. Met de bevolkingsgroei is dat aantal gestegen naar 212 in 1949. In de jaren '60 vond men het niet meer opportuun om dat aantal nog op te trekken. In 1970, met de eerste Staatshervorming, werd het maximaal aantal op 212 vastgesteld.

In 1995 werd dat plafond verlaagd tot 150, ter compensatie van het aantal verkozenen in het Vlaams en het Waals Parlement. Dat is sindsdien zo gebleven.

De gemiddelde leeftijd van de volksvertegenwoordigers is dan weer tamelijk stabiel gebleven in vergelijking met de vorige zittingsperiode. De verdeling is wel wat veranderd. Het aantal Kamerleden jonger dan 30 is meer dan verdubbeld.

GRAFIEK LEEFTIJDVERDELING 2019/2024

MOMENTOPNAME

Deze statistieken zijn maar een momentopname. Telkens wanneer er een Kamerlid vervangen wordt, bijvoorbeeld wanneer hij of zij benoemd wordt in een andere functie, veranderen de cijfers. Daarnaast wordt iedereen ouder... logisch dus dat de gemiddelde leeftijd tijdens het vijf jaar durende mandaat van de volksvertegenwoordigers toeneemt!

EN ÉÉN VAN HEN... WORDT VOORZITTER!

Stel je een leerlingenraad voor zonder gespreksleider. Iedereen spreekt door elkaar en niemand luistert nog naar wat de anderen vertellen. Misschien wordt er zelfs ruzie gemaakt. Dat is in een parlement met 150 leden, die allemaal staan te popelen om hun mening te verkondigen, natuurlijk niet anders. Daarom wijzen de Kamerleden onder elkaar een Kamervoorzitter aan, die vanop de voorzittersstoel de debatten in goede banen leidt.

Op 10 juli 2024 werd N-VA-Kamerlid Peter De Roover door zijn collega's tot Kamervoorzitter aangesteld. Op 8 oktober werd hij in die functie bevestigd.

- Hij **opent en sluit de vergadering** en geeft het woord aan de Kamerleden die zich vooraf op een sprekerslijst hebben ingeschreven. Wie tijdens het debat een andere spreker wil onderbreken, moet daarvoor de toestemming vragen aan de voorzitter (bijvoorbeeld door een hand op te steken).
- Hij **handhaaft de orde**. Als iemand langer spreekt dan toegelaten, kan de voorzitter die persoon het woord afnemen. Kamerleden die zich niet correct gedragen, kan hij waarschuwen en indien nodig zelfs uit de zaal laten verwijderen.
- De Kamervoorzitter is de **woordvoerder van de Kamer**. Hij ontvangt hoge buitenlandse gasten (presidenten, ambassadeurs, parlementsleden uit andere parlementen...) en ondertekent officiële documenten in naam van de Kamer.
- De Kamervoorzitter mag zelf niet deelnemen aan de debatten. Als hij toch zijn eigen mening wil geven over een specifiek punt, moet hij zich voor dat punt even laten vervangen als voorzitter en als gewoon Kamerlid in de zaal plaatsnemen.

HOE WORD JE

VOLKSVERTEGENWOORDIGER?

Als je minstens 18 jaar bent, de Belgische nationaliteit hebt, gedomicilieerd bent in België (je bent met andere woorden ingeschreven in het bevolkingsregister van een Belgische gemeente) en je de burgerrechten en politieke rechten geniet (je mag niet – door een veroordeling – uitgesloten zijn van het recht om verkozen te worden, of dat recht mag niet tijdelijk opgeschort zijn), dan staat niets je in de weg om deel te nemen aan de verkiezingen voor de Kamer van volksvertegenwoordigers. Daar komen, zoals de naam het zegt, de vertegenwoordigers van het volk bijeen. De Kamer staat open voor alle burgers die aan de opgesomde voorwaarden voldoen. Je moet er dus niet een bepaalde opleiding voor volgen.

Je moet natuurlijk wel verkozen worden! Je moet je inschrijven op een kandidatenlijst voor de Kamer, bekendheid verwerven en kiezers overtuigen om op jou te stemmen. (Meer info in magazine 32, bladzijden 24-32).

De Kamerleden worden rechtstreeks verkozen. De kiezers beslissen wie verkozen wordt. Ze doen dat door het bolletje bovenaan een kandidatenlijst te kleuren – in dat geval stemmen ze in met de volgorde van de lijst, of door één of meerdere kandidaten aan te duiden.

150 leden rechtstreeks verkozen in 11 kieskringen

3-10-2024

20

24

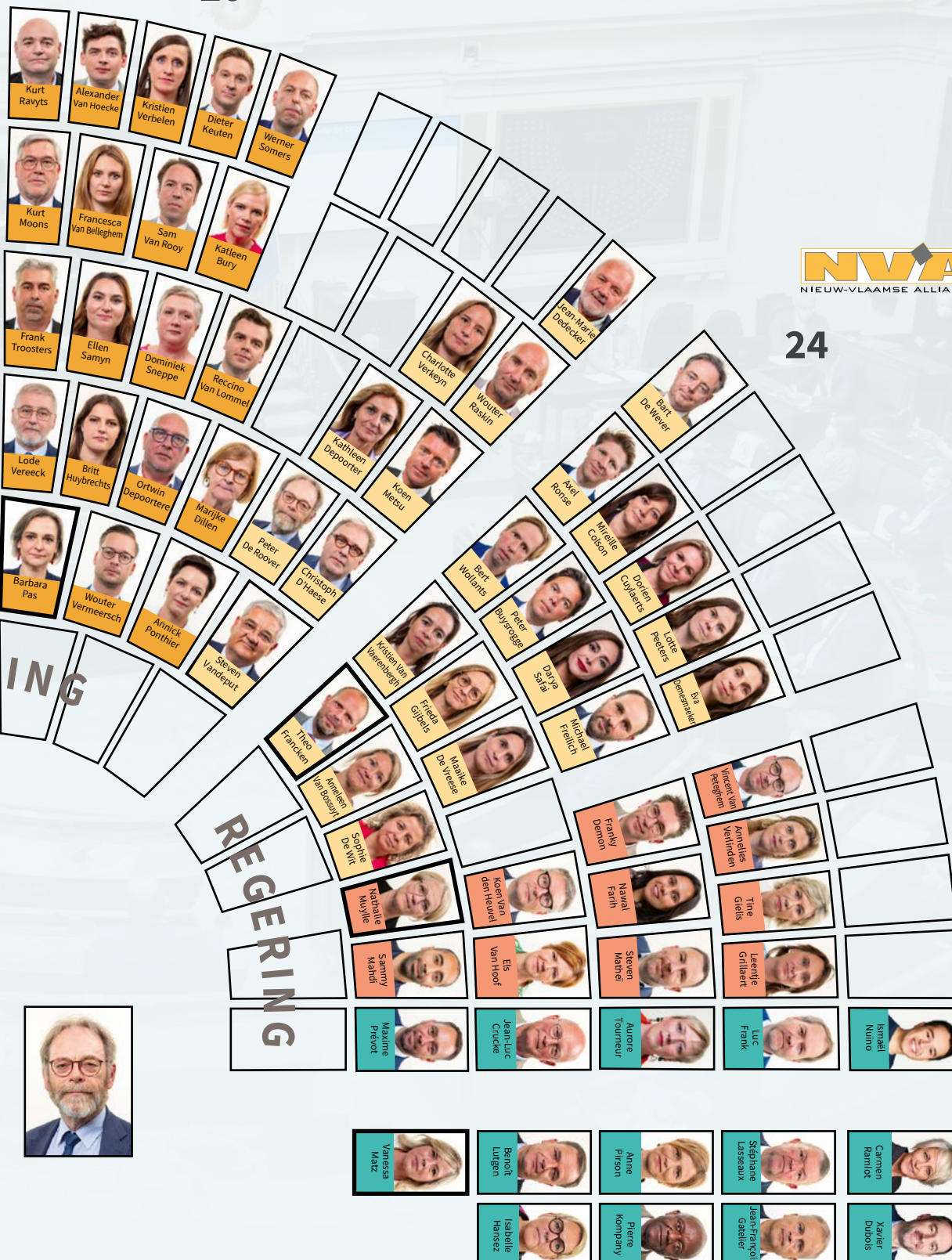
11

14

RING

REGERING

BACK TO BASICS

WAAROM HEEFT EEN LAND
EEN PARLEMENT NODIG?

De Kamer van volksvertegenwoordigers is een parlement. De 150 parlementsleden zijn voor een periode van vijf jaar verkozen om de Belgische bevolking te vertegenwoordigen. Maar waarom is die vertegenwoordiging nodig? Waarom hebben we een parlement nodig? Om die vraag te beantwoorden, nemen we een voorbeeld uit het dagelijkse leven op een middelbare school. En we stellen je twee scenario's voor.

Situatie: Je zit op een school met 500 leerlingen. In het schoolreglement staat een lange lijst met kledingvoorschriften. Die lijst dateert volgens jou en je vrienden uit de prehistorie. Het is in 2024 toch ronduit belachelijk dat je niet mag dragen wat je wil, niet? Dus wil je de kledingvoorschriften op je school afschaffen.

Je stapt naar de directie om te zeggen dat je de kledingvoorschriften geschrapt wil zien. De directeur staart je eerst wat aan en vraagt dan of je denkt dat alle andere leerlingen, de ouders en de leerkrachten daar ook zo over denken. “Nou, dat weet ik niet”, hoor je jezelf zeggen. “Voor jou alleen doe ik het niet”, zegt de directeur.

Je moet er dus zien achter te komen wat alle leerlingen van de school denken en ook al vind je dat stom, de volwassenen hebben volgens de directeur ook recht om iets over je kleren te vinden.

Je stuurt via Smartschool aan alle leerlingen, leerkrachten en ouders een mail met de vraag of zij ook vinden dat de kledingvoorschriften op de schop moeten. Je krijgt honderden mails over je heen en niet iedereen spreekt zich duidelijk uit. Duizenden argumenten vliegen je om de oren en de discussie komt maar niet tot bedaren. Uiteindelijk denk je: nog een jaartje en dan ben ik hier weg.

Er is op je school een schoolraad waarin uit elke klas één verkozen vertegenwoordiger zit. In de raad zitten ook vertegenwoordigers van de leerkrachten en de directie. Je weet al lang dat als je een wijziging aan het schoolreglement wil doorvoeren, je die aan de schoolraad moet voorleggen.

De schoolraad zet je voorstel op de agenda. De meeste leerlingen zijn enthousiast, maar tot je verbazing niet iedereen. Over de gezichten van de aanwezigen glijdt van alles, van lachrimpels tot afgrijzen. Elke klasvertegenwoordiger bespreekt de kwestie met zijn of haar klasgenoten. De vertegenwoordiger van de leerkrachten gaat in overleg met de leerkrachten, idem voor de directie. Op basis van dat overleg neemt elke groep een standpunt in. Daarna discussiëren ze in de schoolraad onder leiding van de directeur tot er een voorstel is waar de meerderheid van de vertegenwoordigers zich in kan vinden. Drie weken later worden de kledingvoorschriften via een stemming bijna volledig afgeschaft. Dat was wel eens tijd!

Waarom? Daarom!

Je hebt het gesnapt: proberen om de kledingvoorschriften af te voeren liep in scenario 2 een pak vlotter dan in scenario 1. De schoolraad in scenario 2 is vergelijkbaar met het parlement van een land.

De dag van de verkiezingen krijgen alle stemgerechtigde burgers de lijsten te zien met personen op wie ze kunnen stemmen en die hen kunnen vertegenwoordigen in het parlement.

Als kiezer stem je voor een lijst (partij) of voor een of meer personen op een lijst. Hoe meer stemmen een lijst behaalt, hoe meer personen ze naar het parlement mag sturen.

In naam van de bevolking duwt elk parlements lid bij elke stemming over een wetsvoorstel of wetsontwerp op de rode knop (ik ben tegen), op de groene knop (ik ben voor) of op de gele knop (ik neem geen standpunt in).

Het zijn dan niet de kledingvoorschriften van jouw school waarover beslist wordt, maar bijvoorbeeld wel de kledingvoorschriften van ambtenaren die achter een loket zitten. Hoewel debatten in het parlement heel lang kunnen duren, gaat het toch veel sneller dan wanneer alle Belgen samen zouden debatteren en stemmen.

SLEUTELELEMENTEN VAN EEN REPRESENTATIEVE DEMOCRATIE

Verkiezingen

Burgers kiezen volksvertegenwoordigers via vrije en eerlijke verkiezingen. Voor de Kamer van volksvertegenwoordigers is dat om de vijf jaar, of sneller als de regering valt.

Volksvertegenwoordigers / Parlementsleden

De verkozen personen zitten in het Parlement en maken er beleid in naam van de kiezers.

Rechtsstaat

De regering en de parlementsleden zijn gebonden aan de Grondwet en de wetten.

Scheiding der machten

Er is een scheiding tussen de wetgevende macht (het parlement), de uitvoerende macht (de regering) en de rechterlijke macht (de rechtbanken) om onderlinge controle te garanderen en machtsconcentratie te vermijden.

Vrijheden en rechten

Burgers genieten van fundamentele rechten en vrijheden, zoals vrijheid van meningsuiting, privacy en een eerlijk proces.

Representatieve democratie

Dit systeem, waarbij we op verkiezingsdag de vrouwen en mannen kiezen die in onze naam beslissingen gaan nemen in het Parlement, noemen we een representatieve democratie. Maar de ene representatieve democratie is de andere niet.

• Parlementair systeem zoals in België

De uitvoerende macht, de regering, is afhankelijk van de steun van het Parlement.

• Presidentieel systeem zoals in de Verenigde Staten

De uitvoerende macht wordt geleid door een president die onafhankelijk van het parlement wordt gekozen.

• Semi-presidentieel systeem zoals in Frankrijk

Dit systeem is een combinatie van een presidentieel en parlementair systeem: er is zowel een president als een premier. De president heeft aanzienlijke bevoegdheden, maar er is ook een premier die verantwoording moet afleggen aan het parlement.

Kan het ook anders?

Laten we even terugkeren naar het voorbeeld van daarnet. Als je de kledingvoorschriften op je school wil laten afschaffen, doe je dat best via de schoolraad, eigenlijk het parlement van je school. Zomaar iedereen via Smartschool om z'n mening vragen, bleek geen goed idee. Maar... wie zegt dat de leden van de schoolraad altijd het standpunt vertolken van de leerlingen die ze vertegenwoordigen? En wat als die leerlingen ondertussen van mening veranderd zijn?

Referendum

Je zou een referendum kunnen organiseren. Daarbij stel je aan alle leerlingen, ouders en leerkrachten een simpele ja-neenvraag: “Moeten de kledingvoorschriften op onze school worden afgeschaft”? Dat noemen we een vorm van directe democratie: iedereen mag meebeslissen, niet alleen de leden in de schoolraad.

Een eerste mogelijk probleem: een indrukwekkende 90% van de deelnemers heeft ja geantwoord op je vraag, maar meer dan de helft van de leerlingen en ouders heeft helemaal niet deelgenomen aan het referendum. Kun je dan zomaar besluiten dat de meerderheid tegen kledingvoorschriften is? Daarover zal je vooraf duidelijke afspraken moeten maken: vanaf hoeveel deelnemers is het referendum geldig?

De kans is ook groot dat de directie je alleen toelaat een niet-bindend referendum te organiseren. Dat betekent dat ze de uitslag alleen als een advies beschouwt, dat ze niet per se hoeft te volgen... Alleen bij een bindend referendum is ze verplicht het resultaat uit te voeren.

Ook de formulering van de vraag is van belang. De kans is groot dat de directie helemaal niet akkoord gaat met de manier waarop je de vraag hebt geformuleerd. Misschien stelt zij een andere vraag voor: “Steunt u de kledingvoorschriften van onze school?” Dat is geen detail: de manier waarop je de vraag stelt, kan een grote invloed hebben op het resultaat.

Ten slotte krijg je bij een ja-neenvraag alles of niets: ofwel worden de kledingvoorschriften helemaal afgeschaft, ofwel blijft alles bij het oude.

Terwijl je misschien liever een compromis zou maken met je directie: een verbod op topjes wil je eventueel aanvaarden, maar de verplichting om donkerblauw te dragen moet absoluut weg! Zoiets gaat niet met een korte ja-neenvraag.

Loting

Er is nog een andere democratische methode die je kan gebruiken. Waarschijnlijk zijn de mensen in je schoolraad via verkiezingen aangeduid, net zoals de volksvertegenwoordigers in het parlement. De leerling die in jouw klas de meeste stemmen heeft gekregen, mag jou vertegenwoordigen.

Maar je zou ook het toeval kunnen laten beslissen wie jou vertegenwoordigt. Alle namen van jezelf en je klasgenoten gaan in een grote doos en een onschuldige hand haalt er één naam uit: die leerling zal het komende schooljaar voor jouw klas in de schoolraad zitten.

Het voordeel van zo’n methode is dat iedereen in je klas evenveel kans maakt om eens in de schoolraad te zitten. Niet alleen de haantjes-de-voorstes of de populaire leerlingen, maar ook de verlegen jongen of de sportieveling die liever op het voetbalveld staat. En net zij hebben misschien meningen die anders niet gehoord worden.

Het grote nadeel is dat niet iedereen evenveel talent of zin heeft om tijdens de middagpauze allerlei schoolkwesties te bespreken met volwassenen. Je zou dat kunnen oplossen door niemand te verplichten om deel te nemen, maar dan dreigen opnieuw alleen de praatgrage meisjes en jongens over te blijven. Een ander nadeel is dat je niet zeker bent dat de uitgelote leerling de mening van de meerderheid van zijn of haar medeleerlingen zal verwoorden.

Burgerpanels en gemengde commissies

Terug naar het federale Parlement. In België zijn nationale referenda niet toegelaten (zie kadertekst *Volksraadpleging over de Koningskwestie*), maar sinds 2024 kan de Kamer van volksvertegenwoordigers wel burgerpanels en gemengde commissies oprichten.

WAT IS HET?

- In een burgerpanel debatteren 50 tot 75 uitgelote personen samen over een vooraf bepaald onderwerp.
- In een gemengde commissie zetelen uitgelote personen samen met een aantal verkozen parlementsleden. Ook zij discussiëren met elkaar over een vooraf bepaald onderwerp.

HOE GEBEURT DE LOTING?

- Via het Rijksregister wordt een willekeurige steekproef genomen onder alle Belgische meerderjarige burgers.
- De uitgelote personen krijgen een brief. Alleen als zij daarmee instemmen, komen ze op een lijst met mogelijke deelnemers te staan. Wie niet wil, zal nooit worden opgeroepen.
- Uit die lijst wordt via een tweede loting aangeduid wie echt in een burgerpanel of gemengde commissie zal zetelen. Alle genders, leeftijdsgroepen, regio's en opleidingsniveaus moeten in het panel vertegenwoordigd zijn.

WAT GEBEURT ER MET HET RESULTAAT?

- Burgerpanels en gemengde commissies mogen aanbevelingen formuleren, ze kunnen geen beslissingen nemen. Uiteindelijk beslissen de 150 Kamerleden wat ze met die aanbevelingen doen.

DEMOCRATIE IN ATHENE

Wist je dat in de oudste democratie ter wereld, het Athene van de vijfde eeuw voor Christus, alle vormen van democratie al voorkwamen die we vandaag nog kennen?

➤ Directe democratie:

Alle Atheense burgers mochten deelnemen aan de Volksvergadering, die beslissingen nam over de belangrijkste maatschappelijke kwesties. (Let wel, alleen Atheense mannen waren burgers. Vrouwen, minderjarigen, vreemdelingen en slaven mochten niet meedoen.)

➤ Representatieve democratie met verkiezingen:

Belangrijke functies, zoals legergeneraals, werden via verkiezingen aangeduid.

➤ Representatieve democratie via loting:

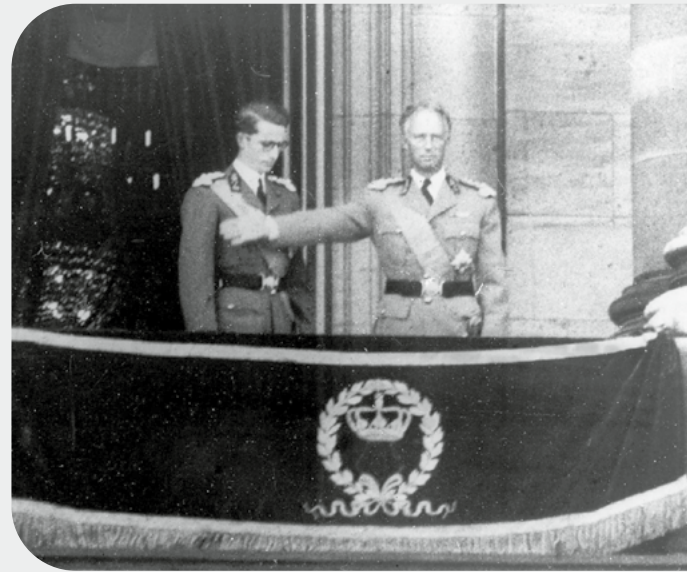
In de Atheense Raad van 500, die instond voor het dagelijkse bestuur, zaten 500 burgers die bij loting voor een jaar als raadslid waren aangesteld.

VOLKSRAADPLEGING OVER DE KONINGSKWESTIE

Mag Leopold III koning van België blijven? Dat was de vraag die de Belgische bevolking op 12 maart 1950 moest beantwoorden in de enige nationale volksraadpleging die ooit heeft plaatsgevonden in ons land. De politici waren diep verdeeld over die kwestie: socialisten, liberalen en communisten vonden dat hij geen koning kon blijven, omdat hij zich in 1940 te snel had overgegeven aan de Duitse bezetter en hij tijdens de oorlogsjaren zelfs een gesprek had gehad met Adolf Hitler. Katholieke politici bleven hem wel steunen, omdat ze vonden dat de koning op die manier een bloedbad had vermeden.

57,6% stemde voor het behoud van Leopold III, maar de volksraadpleging toonde een diepe kloof tussen Vlamingen, die massaal voorstemden, en Franstaligen, die even overtuigd tegenstemden. Uiteindelijk trad Leopold III toch af en ging de troon naar zijn zoon Boudewijn.

WAAROM ZIJN ER IN ONS LAND ZO VEEL PARLEMENTEN?

Het Federaal Parlement, het Vlaams Parlement, het Brussels Parlement, het Europees Parlement... Waarom hebben we in België zo veel parlementen?

Daar zijn twee logische verklaringen voor.

Ten eerste is België een federale Staat. Naast het federale (Belgische) niveau zijn er ook de deelstaten (gemeenschappen en gewesten). Omdat zowel het federale niveau als de gemeenschappen en gewesten in bepaalde domeinen eigen wetgeving maken, hebben ze dus een eigen parlement nodig.

Dat is niet altijd zo geweest. Met de eerste Belgische Grondwet, aangenomen in 1831, werd ons land een unitaire staat, met één regering en één parlement. Maar gaandeweg ontstond in Vlaanderen en in Franstalig België – en later ook in de Duitstalige gemeenten – de wens om in een aantal politieke domeinen (onderwijs, cultuur, economie...) zelf te kunnen beslissen. Vanaf de jaren 70 van de vorige eeuw kende ons land een reeks Staatshervormingen. Daarbij werden elke keer bevoegdheden van het federale niveau naar de deelstaten overgeheveld.

Ten tweede is ons land lid van de Europese Unie en ook die heeft een parlement. Het Europees Parlement vergadert beurtelings in Straatsburg (Frankrijk) en Brussel. Daardoor hebben de Belgen en de Fransen op eigen bodem nog een parlement meer dan de meeste andere Europese lidstaten.

**DE KAMER BE
LA CHAMBRE BE**

→ Kamer

→ Senaat

→ Parlement Franse
Gemeenschap

→ Parlement Duitstalige
Gemeenschap

→ Brussels Franstalig
Parlement

→ Europees Parlement

→ Vlaams Parlement

→ Waals Parlement

→ Brussels Parlement

WAT DOEN DE 150 KAMERLEDEN? BEVOEGDHEDEN VAN DE KAMER

De Kamer heeft, zoals de meeste parlementen, een aantal hoofdtaken: wetten maken, de begroting goedkeuren en de regering controleren.

Wetten maken

De Kamer maakt wetten. Het initiatief voor een nieuwe wet

kan komen van een of meer parlementsleden. We spreken dan van een wetsvoorstel. Het initiatief kan ook komen van de regering. Dan noemen we de tekst een wetsontwerp.

De wetten die de Kamer maakt, zijn van kracht in het hele land. Dit in tegenstelling tot de wetten van de deelstaatparlementen, die alleen geldig zijn in de desbetreffende gemeenschap of gewest.

Strikt genomen zouden we zelfs kunnen zeggen dat de Kamer (in sommige gevallen samen met de Senaat) het enige parlement is dat WETTEN maakt. De parlementen van de deelstaten maken immers 'decreten', met uitzondering van het Brussels Parlement dat 'verordeningen' maakt.

Vertrouwen geven aan de regering

Een nieuwe regering moet bij haar aantreden uitdrukkelijk het vertrouwen krijgen van de Kamer. Dit gebeurt via een vertrouwensstemming, nadat de eerste minister het regeerakkoord in de Kamer heeft voorgesteld.

Ook bij het begin van elk parlementair jaar krijgt de Kamer de gelegenheid om haar vertrouwen in de regering uit te spreken, naar aanleiding van de beleidsverklaring van de eerste minister.

Zonder het vertrouwen van de Kamer kan de regering niet werken. En dat vertrouwen moet ze niet alleen krijgen, ze moet het ook te allen tijde behouden.

De regering controleren via vragen en interpellaties

De Kamerleden volgen het regeringsbeleid tijdens de hele regeerperiode nauwgezet op.

Ze doen dat via schriftelijke en mondelinge vragen. Wekelijks stellen ze aan de leden van de regering vele tientallen mondelinge vragen tijdens de commissievergaderingen en elke donderdag begint de plenaire vergadering met een 'vragenuurtje'.

Met een interpellatie kunnen de Kamerleden aan een minister vragen om zich te verantwoorden over zijn beleid.

De begroting controleren en goedkeuren

Elk jaar in november dient de federale regering de begroting in bij de Kamer. Dat is een raming van ontvangsten en uitgaven voor het volgende kalenderjaar. In diezelfde periode dient elk lid van de regering ook zijn beleidsnota in. Daarin staat wat de plannen en projecten zijn voor het volgende jaar. Het is met andere woorden het verhaal achter de cijfertabellen van de begroting. Elke minister of staatssecretaris komt zijn beleidsnota en zijn deel van de begroting toelichten in de bevoegde commissie.

In de maanden november en december bespreekt de Kamer de begroting en stemt erover. Zonder de goedkeuring van de begroting door de Kamer kan de regering niet werken.

De Kamer doet nog veel meer, onder meer

- de getalsterkte van het leger vaststellen en de legeraankopen controleren
- onderzoekscommissies oprichten
- instemmen met internationale verdragen
- de leden van de dotatiegerechtigde instellingen en sommige topmagistraten benoemen
- petitie van burgers onderzoeken
- de Belgische nationaliteit verlenen

Na de verkiezingen kan het even duren vooraleer er een nieuwe regering gevormd is. De uittrekkende regering blijft intussen verantwoordelijk voor 'de lopende zaken'. Een regering van lopende zaken maakt geen begroting op, maar het land moet wel blijven draaien natuurlijk. Er wordt dan gewerkt met zogenaamde 'voorlopige twaalfden'. Het principe is dat er maandelijks niet meer mag worden uitgegeven dan een twaalfde van de uitgaven van het jaar voordien. De regering van lopende zaken dient daarvoor een ontwerp in dat door de Kamer moet worden goedgekeurd.

Meer weten?

- Neem een kijkje op ons [youtube kanaal](#) of in de [infofiches](#). Meer hierover op pagina 31.

Net als op school

DE PARLEMENTAIRE KALENDER

De officiële start van het parlementaire jaar valt telkens op de tweede dinsdag van oktober. Zo staat het in de Grondwet. In principe komt de premier op die dag naar de Kamer om het beleid dat zijn regering wil voeren toe te lichten en om het vertrouwen van de Kamer te vragen.

In de daaropvolgende plenaire vergaderingen wordt er gedebatteerd en als afsluiter wordt er gestemd. Met die

zogenaamde vertrouwensstemming geeft de Kamer haar vertrouwen aan de regering (of niet).

De laatste plenaire vergadering voor het zomerreces valt net voor 21 juli. Na de nationale feestdag schort de Kamer haar activiteiten op tot na de parlementaire vakantie.

Dat is de theorie. In de praktijk ligt de werking quasi nooit stil. Wanneer de

actualiteit dat vereist, komt de Kamer ook tijdens de zomermaanden bijeen. Hoe dan ook hernemen de commissies hun werkzaamheden halverwege september. En vanaf de tweede helft van september komt ook de plenaire vergadering weer bijeen.

➤ Dinsdag en woensdag: commissiedagen

Het grootste deel van de week is voorbehouden voor het werk van de commissies. Op commissiedagen is het bijzonder druk in de Kamer. Op een gemiddelde dinsdag of woensdag vinden er al snel tien à vijftien commissievergaderingen plaats. Dat betekent dat een aantal commissievergaderingen gelijktijdig plaatsvindt. Komt daarbij dat de meeste Kamerleden lid zijn van meer dan een commissie en je merkt het al. De Kamerleden moeten zich van de ene vergadering naar de andere reppen om geen belangrijke momenten te missen.

➤ Maandag en vrijdag: bijzondere commissies

Als er bijzondere commissies of onderzoekscommissies zijn, vergaderen die meestal op maandag en vrijdag. Maar in drukke periodes vergaderen ook de andere commissies op die dagen.

EEN WEEK IN DE KAMER...

► **Donderdagnamiddag: plenaire vergadering**

Donderdagnamiddag is voorbehouden voor de plenaire vergadering. Die begint steevast met het vragen uur. De Kamerleden stellen dan vragen aan de leden van de regering over actuele problemen binnen hun beleidsdomein.

Na afloop van het vragen uur gaan de Kamerleden over tot het wetgevende werk. Ze bespreken de wetsontwerpen en wetsvoorstellen die eerder door de bevoegde commissies aangenomen werden en aan het eind wordt er gestemd.

Op donderdagvoormiddag vergaderen de politieke fracties om de plenaire vergadering voor te bereiden.

► **Geen *nine-to-five* job**

Plenaire vergaderingen die doorgaan tot in de late uren zijn niet uitzonderlijk. Dat is zeker het geval wanneer er maatschappelijk gevoelige thema's op de agenda staan, bij de debatten over de regeringsverklaring in oktober en bij de bespreking van de begroting in december. Op die drukke momenten zijn er meestal ook plenaire vergaderingen op dinsdag en woensdag.

Eerst in kleine groepen WAT DOET EEN COMMISSIE?

Meestal vergaderen de Kamerleden in kleine groepen die we commissies noemen. In een commissie zitten Kamerleden die veel kennis hebben over het onderwerp waarin die commissie gespecialiseerd is. De Kamer telt 11 vaste commissies met elk 17 leden.

Wetgevend werk

Alle wetsontwerpen en wetsvoorstellen waarover de Kamer stemt, worden eerst grondig voorbereid in de bevoegde commissie.

Stel dat er een wetsvoorstel op tafel ligt om de militaire dienstplicht in te voeren, dan zal de commissie landsverdediging zich daarover buigen. Een wetsvoorstel over de kerncentrales wordt behandeld in de commissie Energie enzovoort. In de commissie wordt de wettekst uitvoerig besproken en kan de ingediende tekst ook gewijzigd worden. Wanneer het een wetsontwerp betreft, komt de bevoegde minister het ontwerp toelichten in de commissie.

Vaak winnen de commissieleden het advies in van organisaties buiten het parlement of nodigen ze (ervarings)deskundigen in de Kamer uit om hun mening te geven tijdens zogenaamde hoorzittingen.

Aan het einde van de bespreking in de commissie wordt er gestemd. Wanneer het wetsontwerp of wetsvoorstel aangenomen is in de bevoegde commissie, komt de tekst op de agenda van de plenaire vergadering.

De regering controleren

De regering controleren is een tweede belangrijke taak van de Kamerleden. Ze doen dat onder meer door het werk van de ministers goed op te volgen en aan de ministers vragen te stellen. Jaarlijks stellen de Kamerleden enkele duizenden mondelinge vragen aan de leden van de federale regering. Het merendeel van die vragen komt aan bod tijdens een commissievergadering. Daarnaast kunnen de Kamerleden de ministers ook interpelleren. Met een interpellatie kunnen ze het beleid of een bepaalde beleidsdaad van een minister in vraag stellen. Een interpellatie wordt gevolgd door een debat en een stemming. Door hun stem kunnen de Kamerleden hun vertrouwen in de minister bevestigen of opzeggen.

De begroting

Wanneer de federale regering in het najaar de begroting indient in de Kamer, breken er bijzonder drukke tijden aan voor de commissies. Elke commissie buigt zich dagenlang over dat deel van de begroting dat betrekking heeft op haar bevoegdheden en brengt nadien advies uit aan de commissie Financiën en Begroting. Die commissie buigt zich over de gehele begroting en stemt erover.

Voor de begroting geldt hetzelfde als voor wetteksten: eenmaal aangenomen in de commissie (in dit geval de commissie Financiën en Begroting) komt de begroting op de agenda van de plenaire vergadering.

Welke thema's worden besproken in de commissies?

Nee, in de Kamer is er geen commissie Onderwijs en geen commissie Jeugdbeleid. Dat zijn bevoegdheden van de gemeenschappen. De commissies in de Kamer bespreken thema's waarvoor het federale niveau bevoegd is. Wetgeving die op federaal niveau wordt beslist, geldt voor alle Belgen en inwoners van ons land.

Bijzondere commissies

Een bijzondere commissie heeft een specifieke opdracht die niet gelinkt is aan de bespreking van wetsontwerpen of wetsvoorstellen. Een voorbeeld: de begeleidingscommissie 'Comité P en I' houdt zich bezig met de opvolging van de controleorganen van de politie- en inlichtingendiensten.

Onderzoekscommissies

De Kamer kan een onderzoekscommissie oprichten om een ernstig maatschappelijk probleem tot op het bot te onderzoeken. Een onderzoekscommissie heeft dezelfde bevoegdheden als een onderzoeksrechter in een gerechtelijk onderzoek. Een onderzoekscommissie kan getuigen onder eed verhoren en getuigen met elkaar confronteren. Ze kan documenten opvragen en in beslag laten nemen, huiszoekingen laten uitvoeren, plaatsbezoeken organiseren enz. Een recent voorbeeld is de onderzoekscommissie Seksueel misbruik in de Kerk en daarbuiten.

Verder zijn er ook

- adviescomités (onder meer voor Europese Aangelegenheden en voor wetenschappelijke en technologische vraagstukken)
- subcommissies om bepaalde deelaspecten te bespreken (zoals de subcommissie 'Nucleaire veiligheid' die afhangt van de commissie Binnenlandse Zaken en Veiligheid)
- werkgroepen (bijvoorbeeld over voedselveiligheid).

— 11 VASTE COMMISSIES —

En nu allemaal samen DE PLENAIRE VERGADERING

In de commissies zetelen ze met 17, maar in de plenaire vergadering zijn ze... met 150. De plenaire vergadering is het forum waar alle volksvertegenwoordigers samen kunnen debatteren. We hebben al uitgelegd hoe de Kamer samengesteld is en wie waar zit in de plenaire vergaderzaal. Laten we nu inzoomen op wat er tijdens de plenaire vergadering precies gebeurt.

Het wetgevende werk

Nadat wetsontwerpen en wetsvoorstellen in een commissie aangenomen zijn, worden ze in de plenaire vergadering besproken. Alle Kamerleden hebben dan het recht zich in het debat uit te spreken, voor zover ze het woord hebben gevraagd aan de voorzitter. Als de debatten afgerond zijn, is het beslissende ogenblik van de stemmingen aangebroken, aan het einde van de vergadering. Dan moet er goed opgelet worden, aangezien er achtereenvolgens heel veel stemmingen kunnen plaatsvinden.

Als er over een tekst in zijn geheel gestemd wordt in de plenaire

vergadering, betekent dat het einde van het wetgevende traject in de Kamer. Vaak berichten de media al over beslissingen nadat een tekst in de commissie goedgekeurd werd, maar het is niet die stemming die bepaalt of een tekst definitief aangenomen wordt, maar wel de stemming in de plenaire vergadering.

Er kunnen in de plenaire vergadering ook andere teksten besproken worden, bijvoorbeeld het eindverslag van een onderzoekscommissie. In dat geval wordt er gestemd om na te gaan of de volksvertegenwoordigers het eens zijn met de aanbevelingen van de onderzoekscommissie.

De regering controleren

De Kamerleden oefenen in de plenaire vergadering ook hun controlefunctie uit. Net als in de commissies kunnen ze vragen stellen aan de leden van de regering en hen interpelleren. Het vragenuurtje wordt bijzonder nauwlettend door de media gevolgd. Doorgaans wordt de plenaire vergadering op donderdagnamiddag ermee geopend, en het verloopt volgens een vast stramien. Vooraan in de zaal staat een pupiter. Daar stellen de Kamerleden hun vragen aan een regeringslid. Vragen over hetzelfde onderwerp worden samengevoegd. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat meerdere Kamerleden de minister van Justitie ondervragen over de overbevolking in de gevangenissen. Vervolgens neemt de minister plaats aan de pupiter om uit te leggen wat hij al ondernomen heeft en wat hij nog van plan is. Elk Kamerlid mag daarna opnieuw naar de pupiter komen voor een korte repliek. Dat alles verloopt volgens een strikte timing. Een klok toont de resterende spreektijd.

De vertrouwensstemming is een ander moment waarop de controle op de regering wordt uitgeoefend. Er wordt onder meer een vertrouwensstemming gehouden wanneer de eerste minister van een nieuwe regering het regeerakkoord komt voorstellen. Hij dient vervolgens een motie van vertrouwen in om het vertrouwen van de Kamer te vragen.

Daarop volgen uren lange debatten, die - ten vroegste 48 uur na de indiening van de motie - afgesloten worden met de vertrouwensstemming. Zonder dat vertrouwen kan de regering niet aan de slag. De traditie wil dat hetzelfde ritueel zich elke tweede dinsdag van oktober herhaalt bij de opening van het nieuwe parlementaire jaar. De eerste minister komt dan het beleid dat hij met zijn regering wil voeren, voorstellen en vraagt door middel van een stemming het vertrouwen van de Kamer.

En dan is er natuurlijk de begroting

Zoals elke wettekst komt ook de begroting uiteindelijk op de agenda van de plenaire vergadering. Er wordt dan urenlang, soms tot diep in de nacht, gedebatteerd voordat er over de begroting gestemd wordt. In principe moet de begroting vóór 31 december aangenomen worden, zodat de Staat op 1 januari over de ontvangsten kan beschikken om de uitgaven te doen die nodig zijn voor de goede werking van het land.

Met haar soms erg levendige debatten en de aanwezigheid van ministers trekt de plenaire vergadering veel media-aandacht. Op enkele zeldzame uitzonderingen na is de plenaire vergadering – zoals bijna alle commissievergaderingen – openbaar.

Je kan de parlementaire vergaderingen live volgen via de website van de Kamer, maar je kan ook naar de Kamer komen. Er is een tribune voor de pers en een tribune voor het publiek.

TIJD OM TE STEMMEN

De 150 Kamerleden vertegenwoordigen een grote verscheidenheid aan meningen en politieke strekkingen. Het is dan ook logisch dat er over beslissingen gestemd wordt. Twee begrippen zijn daarbij van belang:

- het quorum, d.w.z. het minimumaantal Kamerleden dat aanwezig moet zijn op het ogenblik van de stemming. Dat voorkomt dat beslissingen door een klein aantal volksvertegenwoordigers worden genomen.
- de meerderheid, d.w.z. het aantal uitgebrachte stemmen dat nodig is om een beslissing goed te keuren.

In de meeste gevallen worden beslissingen met een volstrekte meerderheid genomen:

- minstens de helft + 1 van de Kamerleden moet aanwezig zijn
- & minstens de helft + 1 van het totaal aantal uitgebrachte (voor- of tegen-) stemmen moet een ja-stem zijn.

In sommige gevallen is er een bijzondere meerderheid vereist, bijvoorbeeld bij een herziening van de Grondwet: daarvoor moet minstens twee derde van de Kamerleden aanwezig zijn en is er een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen nodig. In andere gevallen is er een versterkte gekwalificeerde meerderheid vereist, waarbij er voor zowel de aanwezige leden als de uitgebrachte stemmen gekeken wordt naar de aantallen in elke taalgroep.

Meestal wordt er in de plenaire vergadering elektronisch gestemd, waarbij de Kamerleden drie mogelijkheden hebben:

een ja-stem

een nee-stem

zich onthouden

Door zich niet uit te spreken kan een Kamerlid aangeven dat hij zich van zijn fractie wil distantiëren of dat hij de goedkeuring van een wet niet in de weg wil staan, ook al vindt hij die wet zelf niet perfect. Onthoudingen worden niet in rekening gebracht bij de berekening van de meerderheid (maar het Kamerlid telt wel mee voor het quorum).

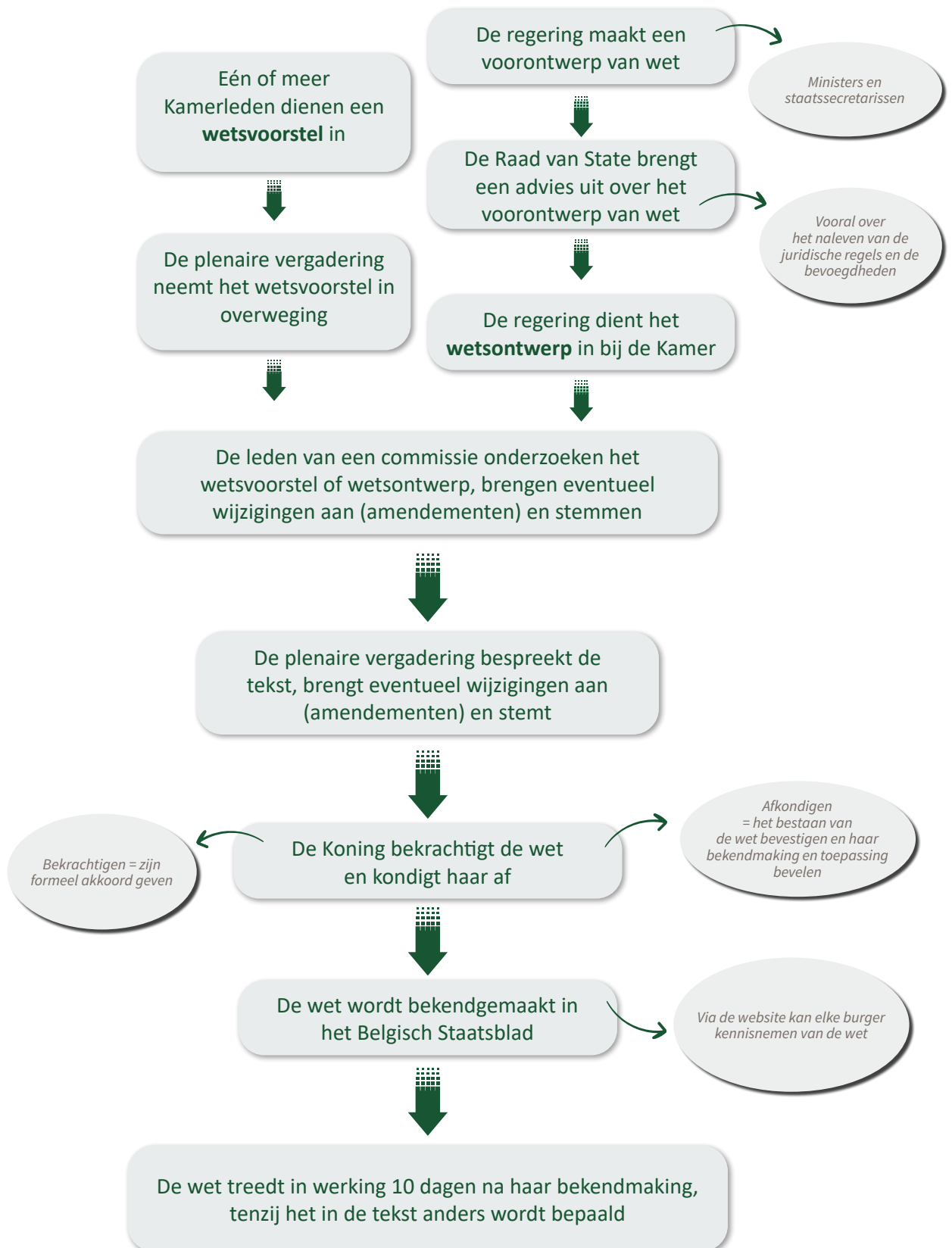
EEN CONCREET VOORBEELD :

- 146 Kamerleden zijn aanwezig (er is altijd wel iemand afwezig): het quorum is bereikt ✓
- Resultaat van de stemming (zie tabel): de absolute meerderheid is bereikt en de tekst is aangenomen ✓
- Er zijn 123 geldige stemmen (onthoudingen worden niet meegerekend) en 69 (stemmen voor) is meer dan de helft van 123+1

+	69	+
-	54	-
0	23	0
T	146	T

HOE KOMT EEN WET TOT STAND ?*

* monocamerale procedure, met enkel de Kamer

Een concreet voorbeeld

DE GEBOORTE VAN EEN WET

Stel: je bent Kamerlid. Je hebt altijd al belang gehecht aan de mening van jongeren en je vindt dat 16-jarigen best wel een politieke mening hebben. Dus waarom ze geen stemrecht geven?

Je bent niet de enige in je partij die er zo over denkt. Bovendien heb je gehoord dat er tijdens de onderhandelingen voor de vorming van een nieuwe regering een zekere eensgezindheid was over dat punt. De andere parlementsleden van je fractie zijn het eens: jongeren zouden stemrecht moeten hebben vanaf 16. Je praat erover met andere fracties. Ze willen je voorstel steunen. Voor welke verkiezingen zouden we jongeren laten stemmen? Sommigen vinden dat het voor alle verkiezingen moet zijn, maar niet iedereen is het daarmee eens. Je besluit staat vast: je gaat proberen om de wet te veranderen! Maar een wet wijzigen doe je niet in een handomdraai! Er bestaat een welbepaalde procedure voor in de Kamer.

STAP 1

Op 8 december 2021 dien je, samen met andere parlementsleden, een wetsvoorstel in om jongeren vanaf 16 jaar stemrecht te geven voor de Europese verkiezingen van juni 2024. Iets kan immers maar wet worden als het in de vorm van een wetsvoorstel of wetsontwerp door een parlement (in dit geval de Kamer) wordt behandeld en goedgekeurd.

STAP 2

Op 9 december 2021 beslist de plenaire vergadering dat de tekst in overweging genomen kan worden en het wetsvoorstel krijgt een nummer. Dat is goed nieuws, want vanaf dan bestaat het wetsvoorstel echt in de Kamer van volksvertegenwoordigers!

STAP 3

Op 12 januari 2022 komt het wetsvoorstel op de agenda van de commissie Grondwet en Institutionele Vernieuwing (die is voor dit onderwerp bevoegd). Er worden vier vergaderingen aan het wetsvoorstel gewijd. Groen, Ecolo, cd&v, Les Engagés, Open Vld, MR en DéFI zijn voor. N-VA en Vlaams Belang zijn - om uiteenlopende redenen - tegen. Er wordt gediscussieerd en sommige oppositieleden zijn het niet eens met de tekst. De Kamervoorzitster stuurt de tekst naar de [Raad van State](#). Op basis van het advies van de Raad van State, wordt de tekst gewijzigd. Uiteindelijk is er een tekst waarmee een meerderheid van de commissieleden akkoord gaat en het voorstel wordt in de commissie aangenomen.

STAP 4

In de plenaire vergadering van donderdag 19 mei 2022 wordt het voorstel opnieuw besproken, nu met alle Kamerleden. De tegenstanders zijn nog altijd tegen en de voorstanders nog altijd voor. Een meerderheid van de Kamerleden duwt op de groene knop en daarmee is het wetsvoorstel aangenomen. Een wet is (bijna) geboren!

STAP 5

De Koning ondertekent de wet op 1 juni 2022.

STAP 6

De wet wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 28 juni 2022.

STAP 7

De wet treedt in werking op 1 mei 2023.

Eind goed, al goed? >>

Eind goed, al goed?

Meestal wel, maar deze keer niet. Sommigen vinden de regeling discriminerend. Er komt kritiek op het feit dat de jonge kiezers niet op dezelfde manier behandeld worden als de meerderjarige kiezers. Ten eerste moeten zij zich vooraf inschrijven om te mogen stemmen en ten tweede hebben ze stemrecht en geen stemplicht. Het **Grondwettelijk Hof** buigt zich over beide kwesties en vernietigt een deel van de wet. Resultaat: weg met de voorafgaande inschrijvingsplicht, én opkomstplicht voor alle kiezers. Op 9 juni 2024 moeten ongeveer 270.000

16- en 17-jarigen gaan stemmen voor het Europees Parlement.

Ingewikkeld? Wel transparant!

De weg die een wetsvoorstel of een wetsontwerp in de Kamer aflegt, is goed te volgen. Je kan het parlementair dossier raadplegen op de website van de Kamer.

Voor elk parlementair dossier is er een pagina. Daarin staat tijdens welke vergaderingen de tekst besproken werd. Je vindt er ook alle documenten, te beginnen bij de tekst die ingediend werd

door een aantal Kamerleden of door de regering. De eerste tekst krijgt als nummer 001. Je vindt er ook eventuele amendementen – dat zijn voorstellen tot wijziging van de tekst, het verslag van het werk in de commissie en tot slot de tekst die werd aangenomen in de plenaire vergadering.

WETSONTWERP - WETSVOORSTEL - VOORSTEL VAN RESOLUTIE

We gebruiken een wetsvoorstel als voorbeeld. Voor een wetsontwerp zijn de stappen dezelfde, alleen zijn het leden van de regering die hun wetsontwerp in de Kamer indienen en verdedigen. Daarnaast neemt de Kamer ook voorstellen van resolutie aan.

Een voorstel van resolutie volgt in grote lijnen hetzelfde traject in de Kamer als een wetsontwerp of wetsvoorstel maar wordt geen wet. De procedure stopt dus na stap 4.

Een voorstel van resolutie is een tekst waarin één of meer Kamerleden hun standpunt over een bepaald probleem uiteenzetten en aan de regering vervolgens vragen om actie te ondernemen. Resoluties hebben geen kracht van wet, maar de regering moet de Kamer wel inlichten over de manier waarop ze aan de resolutie gevolg heeft gegeven.

TWEDE LEZING

Zowel in een commissie als in de plenaire vergadering kan een tweede lezing gehouden worden. Dat gebeurt niet automatisch, maar alleen op vraag van ten minste een commissielid (in commissie) of van de voorzitter of een derde van de leden in de plenaire vergadering.

RAAD VAN STATE

De Raad van State is een onafhankelijk rechtscollege dat werd opgericht bij wet van 23 december 1946. De afdeling Wetgeving geeft gemotiveerde juridische adviezen over voorontwerpen en voorstellen van wet, decreet of ordonnantie, over ontwerpen van reglementaire besluiten en over bepaalde amendementen en onderzoekt daarbij onder meer of de voorgelegde teksten de hogere rechtsnormen eerbiedigen (Grondwet, wet ...)

GRONDWETTELIJK HOF

Het Grondwettelijk Hof is een onafhankelijk rechtscollege, dat buiten de hiërarchie van hoven en rechtbanken staat. De hoofdtaak van het Hof is erop toe te zien dat de wetgever de Grondwet naleeft. Het Hof toetst of wetten, decreten en ordonnanties zijn aangenomen door de bevoegde wetgever en of de bepalingen van de Grondwet over de rechten en vrijheden zijn nageleefd. Het Hof kan wetten, decreten of ordonnanties vernietigen. Het Grondwettelijk Hof handelt niet op eigen initiatief. Het treedt maar op wanneer een zaak aanhangig wordt gemaakt.

WAT DOEN DE MINISTERS IN DE KAMER?

Ministers zijn lid van de regering, maar niet van de Kamer. Toch heb je op tv of op de sociale media vast al gezien dat ze heel vaak in de Kamer zijn. Waarom? Denk aan de leerlingenraad op een school: de directieleden zitten zelf niet in de leerlingenraad, maar ze kunnen er wel bepaalde voorstellen of beslissingen komen toelichten. Als de directie smartphones wil verbieden op de speelplaats, kan ze op de leerlingenraad komen uitleggen waarom ze dat wil doen. Misschien is de directie zelfs bereid om het verbod enkel in te voeren als de leerlingenraad ermee instemt. En het werkt ook in de andere richting. Als de leerlingenraad beslist om een schoolbandje op te richten, dan zal hij aan de directie moeten vragen om dat praktisch mogelijk te maken, bijvoorbeeld door tijdens de middagpauze repetitielokalen ter beschikking te stellen.

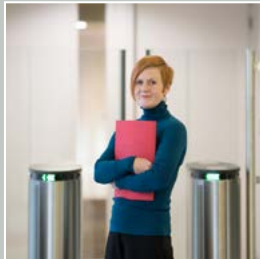
Zo komen ook ministers regelmatig naar de Kamer:

- Ze stellen hun beleid voor aan de Kamerleden. Ze vertellen welke plannen ze als minister willen realiseren, binnen welke termijn en hoeveel geld ze daarvoor nodig hebben.
- Ze geven toelichting bij hun wetsontwerpen en verdedigen ze.
- Ze antwoorden op vragen van Kamerleden, die natuurlijk alleen mogen gaan over de thema's waarvoor ze bevoegd zijn en over hun beleid. Dat kan onder meer tijdens het vragenuurtje op donderdag in de plenaire vergadering.
- Ze verantwoorden zich wanneer zichzelf of hun diensten op hun beleid worden aangesproken. De Kamer kan door een motie van wantrouwen aan te nemen het vertrouwen in een minister intrekken.

Als de Kamerleden het vragen, is de minister verplicht om naar de Kamer te komen. Omgekeerd is de Kamer verplicht om een minister te horen als zij of hij dat vraagt.

Moet je parlamentslid zijn om minister te worden?

Om parlamentslid te worden, moet je deelnemen aan verkiezingen en voldoende stemmen behalen. En om minister te worden? Moet je daarvoor ook deelnemen aan de verkiezingen? Niet noodzakelijk. De voorzitters van de partijen die in de regering stappen, beslissen wie voor hun partij minister wordt. Een partij kan daarvoor een bekend politicus uit haar rangen aanduiden, maar ze mag ook iemand aanstellen van buiten de partij, zelfs iemand die nog nooit heeft deelgenomen aan verkiezingen. Natuurlijk zal ze iemand kiezen die de waarden en principes van de partij ondersteunt en die bereid is de standpunten van de partij in de regering te verdedigen.

In de schaduw van de 150 parlementsleden EEN STERKE ADMINISTRATIE

De Kamer, dat zijn 150 verkozen politici, die met hun werk en inzet de democratie levend houden. Zij worden geflankeerd door een administratie, die werkt achter de schermen. De administratie zorgt ervoor dat alle voorwaarden vervuld zijn opdat het democratische debat in de beste omstandigheden gevoerd kan worden.

De meeste artikelen in dit magazine gaan over de politieke dimensie van de Kamer: wie zijn de vrouwen en mannen die in de Kamer zetelen en wat doen ze? Daarnaast is er ook de administratie: bijna 600 ambtenaren ondersteunen de parlementsleden in hun werkzaamheden door een performante infrastructuur en broodnodige kennis ter beschikking te stellen.

De parlementaire werkzaamheden ondersteunen

De parlementaire werkzaamheden zijn ingewikkeld en aan veel regels onderworpen. Het Reglement van de Kamer is een indrukwekkend document dat regelmatig wordt bijgewerkt. Het verloop van de parlementaire activiteiten wordt er tot in de kleinste details in uiteengezet. Dit omwille van de rechtszekerheid en om betwistingen te voorkomen. Je begrijpt dat het voor kersverse Kamerleden moeilijk is om meteen alle nuances van dat Reglement in de vingers te hebben. Daarom staan personeelsleden van de Kamer ten dienste van de parlementsleden. Van bij de indiening van een wetsvoorstel tot aan de stemming in de plenaire vergadering kunnen de Kamerleden rekenen op de deskundigheid van personeelsleden, die elk gespecialiseerd zijn in een bepaald domein. Personeelsleden die overigens zeer flexibel moeten zijn. Zoals eerder vermeld, lopen de parlementaire vergaderingen geregeld uit tot na de gebruikelijke kantooruren.

In alle neutraliteit

Voor de personeelsleden van de Kamer gelden strikte regels, meer bepaald op het gebied van neutraliteit en vertrouwelijkheid. Ze zijn onpartijdig en in gelijke mate beschikbaar voor alle parlementsleden, ongeacht de fractie waartoe die behoren. Objectiviteit, gelijke behandeling en wettelijkheid staan centraal in hun werk.

Een performante infrastructuur

Daarnaast moet de Kamer, zoals elk bedrijf, een aantrekkelijke en motiverende werkomgeving creëren. Van IT tot HR, van de schoonmaak tot het onderhoud van de gebouwen, van de boekhouding tot de bibliotheek ... Tal van collega's werken in de schaduw. Het is onmogelijk om ze allemaal op te noemen, maar elk van hen draagt voortdurend bij aan een kwaliteitsvolle werkomgeving.

Tweetalig

Et oui ... in het federale Parlement verloopt het dagelijks werk in twee talen, Nederlands en Frans, en soms ook in het Duits en het Engels. Alle parlementaire vergaderingen worden simultaan getolkt. De tolken switchen voortdurend van de ene taal naar de

andere. Wetsontwerpen en wetsvoorstellen worden in twee kolommen gepubliceerd, links de ene taal en rechts de andere. Er zijn dus ook heel wat collega's die instaan voor de vertaling van alle documenten.

Maar iedereen die in het federale Parlement werkt moet tweetalig zijn en vlot van de ene naar de andere taal kunnen switchen.

Een unieke werkplek

Werken voor de administratie van

de Kamer, dat is trots zijn te kunnen werken voor het algemeen belang. Trots zijn dat je een schakel bent in de goede werking van de parlementaire democratie en er mee voor zorgt dat de Kamer het vertrouwen van de burgers waard is.

Net als elke administratie organiseert de Kamer regelmatig wervingsexamen. Wil je op de hoogte gehouden worden? Volg de Kamer dan op de sociale media en neem regelmatig een kijkje op de website.

De parlementsleden worden ook bijgestaan door politieke medewerkers. Zij helpen bij het schrijven van wetsvoorstellen en stellen parlementaire vragen op, volgen de politieke actualiteit, staan in voor de communicatie, de contacten met de pers, enz. De politieke medewerkers werken rechtstreeks voor een parlements lid of een fractie en maken dus deel uit van de politieke component van de Kamer.

MEER WETEN?

Zin om je te verdiepen in het parlementaire werk? Om meer te weten over de Belgische en internationale instellingen? Dat kan!

De parlementaire infofiches: dit is een verzameling van een zestigtal infofiches die elk een specifiek onderwerp beknopt en duidelijk behandelen. De federale Staat, de scheiding der machten, alle aspecten van het parlementaire werk, de federale regering, de gemeenschappen en gewesten, de Europese instellingen... om maar enkele voorbeelden te geven. Ze zijn beschikbaar op onze website (>> Publicaties) en we kunnen je gratis de papieren versie opsturen.

De video's en animatiefilmpjes op ons YouTube-kanaal: in de clips worden onderwerpen die best wel pittig kunnen zijn op een luchtige manier toegankelijk gemaakt. In minder dan vijf minuten kom je te weten wat het Parlement doet, hoe de begroting tot stand komt, hoe de dag van een parlements lid eruitziet, enzovoort...

DeKamerBE

Welkom in de Kamer!

Had je altijd al willen weten hoe het er in een parlement aan toe gaat? Hoe een wet tot stand komt? Wat er besproken wordt tijdens de parlementaire vergaderingen? We zetten de mogelijkheden voor jou op een rijtje.

EEN VERGADERING BIJWONEN

De plenaire vergaderingen en de meeste commissievergaderingen zijn openbaar. Iedereen kan ze bijwonen. Vooraf reserveren hoeft niet.

Surf naar www.dekamer.be om te weten welke vergaderingen wanneer plaatsvinden en wat er op de agenda staat.

Je kan de plenaire vergaderingen ook live volgen op onze website: ga naar 'video vergaderingen'. Daar vind je ook de gearchiveerde beelden van de voorbije vergaderingen.

EEN RONDLEIDING VOLGEN

Dagelijks, behalve op zondag, vinden er rondleidingen plaats. Een groepsbezoek is gratis en duurt anderhalf tot twee uur. Een groep bestaat best uit 20 personen. We raden je aan je bezoek minstens twee maanden vooraf te boeken. We ontvangen immers jaarlijks vele duizenden bezoekers uit binnen- en buitenland.

VOLG ONS OP

MEER WETEN

Op onze website vind je een elektronische versie van dit magazine met tal van doorklikmogelijkheden.

Een vergadering bijwonen

Leuvenseweg 13
1000 Brussel

Een rondleiding boeken

Tel.: 02 549 82 85
bezoekers@dekamer.be

Meer exemplaren van dit magazine ontvangen?

Een adreswijziging melden?
Laat het ons weten op
communication@dekamer.be

www.dekamer.be

Le magazine
en français